

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

15. januar 2019

Kommissionens meddelelse: ”Koordineret plan for kunstig intelligens” KOM(2018) 795

Nyt notat

1. Resumé

Som led i strategien for det digitale indre marked har Europa-Kommissionen den 7. december 2018 fremsat meddelelsen: ”Koordineret plan for kunstig intelligens”.

Meddelelsen udpeger syv områder, hvor der foreslås en koordineret indsats, hvis EU skal kunne udnytte det fulde potentiale ved kunstig intelligens (KI): 1) Fælles mål og supplerende tiltag, 2) Mod et europæisk offentlig-privat partnerskab inden for KI og flere midler til nystartede virksomheder og innovative små og mellemstore virksomheder, 3) Styrkelse af ekspertise i troværdige KI-teknologier og bred udbredelse, 4) Tilpasning af lærings- og uddannelsesprogrammer og -systemer, så samfundet bliver mere parat til KI, 5) Opbygning af det europæiske dataområde, som er nødvendigt KI i Europa, herunder for den offentlige sektor, 6) Udvikling af etiske retningslinjer med et globalt perspektiv, som sikrer innovationsvenlige retlige rammer og 7) Sikkerhedsrelaterede aspekter af KI-applikationer og -infrastruktur og den internationale sikkerhedsdagsorden.

Regeringen hilser meddelelsen velkommen og er generelt positivt stemt over for formålet med KI handlingsplanen, som indeholder en række initiativer, der er relevante for danske virksomheder og myndigheder. Regeringen lægger vægt på, at konkrete initiativer finansieres via omprioriteringer inden for EU's budget og ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme for perioden efter 2020, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen offentliggjorde den 7. december 2018 meddelelsen ”*Koordineret plan for kunstig intelligens*” (KOM(2018) 795). Meddelelsen, som er modtaget i dansk sprogversion den 7. december 2018, udpeger syv overordnede områder, hvor EU-medlemsstaterne bør koordinere deres indsatser med henblik på at maksimere udbyttet af kunstig intelligens (KI). Selve den koordinerede plan for KI indgår som bilag til meddelelsen.

Meddelelsen kommer som opfølgning på Kommissionens meddelelse ”*Kunstig intelligens for Europa*” (KOM(2018) 237) fra april 2018, der lagde op til udarbejdelsen af en koordineret plan for KI med inddragelse af medlemsstaterne.

Begge ovennævnte meddelelser kommer som opfølgning på Kommissionens meddelelse ”*En strategi for et digitalt indre marked i EU*” (KOM(2015) 192) fra maj 2015. I maj 2017 offentliggjorde Kommissionen sin midtvejsevaluering af strategien (KOM(2017) 228). Evalueringen understregede behovet for at bygge på Europas videnskabelige og industrielle styrker samt på sine innovative nyetablerede virksomheder for at være i en førende position inden for udviklingen af KI-teknologier, -platforme og -applikationer.

I forlængelse af evalueringen opfordrede Det Europæiske Råd i oktober 2017 Kommissionen til at foreslå en europæisk tilgang til KI inden januar 2019.

Den koordinerede plan for kunstig intelligens målretter og omprioriterer således indsatser i EU i eksisterende initiativer i 2019 og 2020 og derudover lægges linjen for de kommende programmer på KI-området. Finansiering af handlingsplanen henhører således, frem til afslutningen af denne flerårige budgetperiode, fra allerede eksisterende initiativer som bl.a. Horisont 2020, Den Europæiske Investeringsfond, European Innovation Council, ECSEL og Connecting Europe Facility.

I den kommende flerårige budgetperiode 2021-2027 (MFF) foreslår Kommissionen at opprioritere KI-området i programmer som Digitalt Europa og Horisont Europa.

Parallelt med udarbejdelsen af forslaget til en koordineret plan for KI i EU fremsatte Kommissionen den 6. juni 2018 forslag til forordning om programmet for et digitalt Europa (DEP) for perioden 2021-2027 (KOM(2018) 434). Programmet er et af flere underliggende sektorretsakter til Kommissionens overordnede forslag til EU's kommende flerårige finansielle ramme (MFF) for perioden efter 2020. Kommissionen foreslår at afsætte en samlet budgetramme på 8,2 mia. EUR (2018-priser) til

programmet i den kommende MFF, herunder 2,2 mia. EUR til tiltag i relation til KI.

3. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at præsentere Kommissionens forslag til en koordineret plan for en indsats for at fremme KI i EU kaldet "*Koordineret plan for kunstig intelligens*". Meddelelsen udpeger syv områder, som vurderes at kræve en koordineret indsats:

1) *Fælles mål og supplerende tiltag*

Kommissionen ønsker at styrke den teknologiske og industrielle kapacitet samt anvendelsen af KI i EU. Dette indebærer øgede investeringer i forskning og innovation samt stærkere samarbejder imellem offentlige og private spillere. Desuden opfordres medlemsstaterne til at udvikle nationale strategier for KI.

Kommissionen ønsker at øge den samlede årlige investering i KI i EU til 20 mia. EUR (løbende priser¹) fra og med 2020. For at understøtte denne målsætning ønsker Kommissionen at øge investeringerne i KI til 1,5 mia. EUR for perioden 2018-2020 inden for rammerne af EU's forsknings- og innovationsprogram Horizon 2020.

Herudover vil Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne udvikle fælles indikatorer i 2019 til måling af udbredelsen og udviklingen af KI i EU.

2) *Mod et europæisk offentlig-privat partnerskab inden for KI og flere midler til nystartede virksomheder og innovative små og mellemstore virksomheder*

Ud over investeringerne fra offentlige myndigheder (medlemsstaternes egne offentlige investeringer og EU-programmer) ønsker Kommissionen at øge fokus på offentlig-private partnerskaber indenfor KI. Kommissionen forventer, at den private sektor vil øge sine investeringer i KI markant. De foreslåede offentlig-private partnerskaber indenfor KI vil blive baseret på allerede eksisterende partnerskaber inden for Big Data og robotteknologi, som p.t. repræsenterer 4,4 mia. EUR, hvoraf 3,2 mia. EUR stammer fra industrien selv.

Kommissionen ønsker desuden at afsætte 100 mio. EUR i 2020 til at støtte startups og iværksættere igennem Den Europæiske Fond for Strategiske

¹ Med mindre andet angives eksplicit, er der herefter tale om løbende priser.

Investeringer (EFSI), Horizon 2020 og Den Europæiske Investeringsfond (EIF). Kommissionens langsigtede mål er at gøre det lettere for startups og iværksættere at få adgang til finansiering fra InvestEU-programmet fra 2021. Derudover vil Kommissionen støtte innovation inden for KI igennem Det Europæiske Innovationsråd (EIC) med 100 mio. EUR i 2019-2020.

3) Styrkelse af ekspertise i troværdige KI-teknologier og bred udbredelse

Kommissionen ønsker at styrke udviklingen af ny KI-teknologi samt sikre udbredelsen af allerede eksisterende KI-teknologi. Kommissionen foreslår, at der anvendes 1,5 mia. EUR (løbende priser) fra Programmet for et digitalt Europa (DEP) i perioden 2021-2027 til investering i et netværk af referenceforsøgsfaciliteter (KI reference test sites), der skal bygge på allerede eksisterende forskningscentre og gøre det muligt at lave forsøg og eksperimenter med moden KI-teknologi, der skal afprøves, før en bredere udrulning iværksættes.

Derudover vil Kommissionen frem imod 2021 afsætte 50 mio. EUR igennem Horizon 2020 til KI forskningscentre (KI Centres of Excellence) der skal have fokus på ny forskning inden for KI.

Kommissionen ønsker desuden at afsætte 30 mio. EUR i 2019-2020 til eksperimenter med selvkørende biler, 160 mio. EUR til eksperimenter med KI indenfor energi, sundhed, produktion, geoinformation og landbrug under Horizon 2020 og 200 mio. EUR under det aktive partnerskab med medlemsstaterne og industrien om mikroelektroniske komponenter og systemer (ECSEL) til forsøg med integration af KI i initiativer vedrørende transport, individualiseret medicin og produktion. Sammenlagt ønsker Kommissionen at investere 390 mio. EUR i storskala pilotprojekter i 2019-2020. Kommissionen forventer, at dette beløb vil blive matchet med 200 mio. EUR fra medlemsstaterne og 550 mio. EUR fra den private sektor.

Ud over forskning ønsker Kommissionen øget fokus på udbredelsen af KI-teknologi til en bredere del af samfundet. Kommissionen ønsker at støtte Digitale Innovationshubs under Horizon 2020 med 100 mio. EUR i 2019-2020. Derudover foreslår Kommissionen, at der afsættes 900 mio. (løbende priser) EUR fra DEP fra 2021-2027 til oprettelsen af Digitale Innovationshubs. Disse hubs har blandt andet til formål at sikre udbredelsen af KI til små- og mellemstore virksomheder.

4) Tilpasning af lærings- og uddannelsesprogrammer og -systemer, så samfundet bliver mere parat til KI

Kommissionen ønsker at forebygge socioøkonomiske udfordringer i relation til udbredelsen af KI ved blandt andet at tilskynde medlemsstaterne til opkvalificering af arbejdsstyrken og at støtte omstilling på arbejdsmarkedet med udgangspunkt i den europæiske søjle for sociale rettigheder.

Kommissionen opfordrer dels til, at den eksisterende arbejdsstyrke opkvalificeres til at kunne gøre sig gældende på fremtidens arbejdsmarked og dels til, at der uddannes flere specialister inden for KI. Kommissionen foreslår desuden, at der afsættes 700 mio. EUR (løbende priser) under DEP fra 2021-2027 med henblik på støtte til uddannelse i avancerede digitale færdigheder, herunder ekspertise på området for KI, High Performance Computing og cybersecurity.

5) Opbygning af det europæiske dataområde, som er nødvendig for KI i Europa, herunder for den offentlige sektor

Kommissionen ønsker at iværksætte initiativer, der vil gøre det lettere og mere attraktivt at dele data for både private virksomheder og offentlige myndigheder – herunder private datapools (fællesskaber for deling af data) og offentligt finansieret forskningsdata. Kommissionen ønsker desuden at sikre en bedre adgang til deling af data. I denne forbindelse anvendes blandt andet PSI-direktivet som afsæt til at lette virksomhedernes adgang til offentlige data af høj kvalitet. Dette sker blandt andet ved at fastlægge retningslinjer for Application Programming Interfaces (API'er) og udbredelse af den fælleseuropæiske interoperabilitetsramme (EIF) samt fremme anvendelse af fælleseuropæiske komponenter til sikker datadeling.

Let adgang til data af høj kvalitet kan således anvendes til at udvikling af dataområde, der kan anvendes til at træne kunstig intelligenssoftware. Kommissionen ønsker at afsætte 100 mio. EUR i 2019-20 til dette formål igennem Horizon 2020 og Connecting Europe Facility (CEF). Kommissionen ønsker desuden at videreføre projektet i 2021-2027 ved at medlemsstaterne og EU - igennem programmet for et digitalt Europa – (DEP) - investerer 1 mia. EUR frem imod 2027 til udviklingen af et fælles europæisk dataområde, der skal gøre data lettere tilgængeligt for iværksættere, virksomheder, forskere og den offentlige sektor. Kommissionen vil søsætte et supportcenter for datadeling medio 2019 med henblik på at vejlede virksomheder i datadeling.

Kommissionen vil desuden støtte den videre udvikling af European Open Science Cloud med henblik på at sikre, at mere forskningsdata bliver frit tilgængeligt samt støtte udviklingen af nye måder til at sikre integriteten af data (fx igennem anvendelsen af blockchKIn) med op til 27 mio. EUR i 2019-20. Kommissionen ønsker derudover at prioritere to store sundhedsprojekter: sekventeringen af 1 mio. genomer før 2020 og oprettelsen af en database over kræftscanninger med henblik på at kunne anvende KI til diagnosticering.

Kommissionen har selv stillet geodata i form af jordobservationsdata indsamlet igennem Copernicus-programmet bredt til rådighed. Kommissionen vil også afsætte 10 mio. EUR fra CEF til at indsamle data

om mindre sprog med henblik på at gøre dem tilgængelige for udviklere af sprog-relaterede services fx oversættelsværktøjer.

Kommissionen ønsker at gøre det lettere for virksomheder at dele data med hinanden og ønsker, at medlemsstaterne og EU (igennem DEP) investerer 1 mia. EUR frem imod 2027 til udviklingen af et fælles europæisk dataområde, der skal gøre data lettere tilgængeligt for iværksættere, virksomheder, forskere og den offentlige sektor. Kommissionen vil søsætte et supportcenter for datadeling medio 2019 med henblik på at vejlede virksomheder i datadeling.

Kommissionen er desuden opmærksom på, at der er særlige forhold, der gør sig gældende i forhold til data, KI og den offentlige sektor. Kommissionen påpeger, at der er et stort potentiale ved anvendelsen af KI i den offentlige sektor, specifikt inden for sundhed, transport, sikkerhed og uddannelse, men at der også er særlige krav til anvendelsen af KI i den offentlige sektor i forhold til sikkerhed og evnen til at kunne forklare, hvordan en beslutning er truffet. Kommissionen opfordrer derfor medlemsstaterne til at udveksle erfaringer med anvendelsen af KI og opfordrer konkret medlemsstaterne til at være opmærksomme på mulighederne for at lave fælles indkøb af KI-teknologi til brug i den offentlige sektor på tværs af medlemslande.

6) Udvikling af etiske retningslinjer med et globalt perspektiv, som sikrer innovationsvenlige retlige rammer

Kommissionens ønsker at styrke den europæiske befolknings tillid til ny KI-teknologi. Kommissionens højniveau ekspertgruppe om KI vil fremlægge deres udkast til etiske retningslinjer vedrørende udviklingen og anvendelsen af kunstig intelligens i december 2018 og fremlægge de endelige retningslinjer til marts 2019. Disse retningslinjer bliver udarbejdet på grundlag af EU's charter om grundlæggende rettigheder, og der vil blive taget hensyn til blandt andet principperne for databeskyttelse og gennemsigtighed og bygget videre på arbejdet i Den Europæiske Gruppe vedrørende Etik inden for Naturvidenskab og Ny Teknologi. Alle relevante interessenter vil blive samlet i en europæisk alliance vedrørende KI ("European KI Alliance") og inddraget i udarbejdelsen af de etiske principper.

Konkret vil Kommissionen inkorporere princippet om "ethics by design" i sit arbejde, der vedrører KI. Kommissionen vil desuden – på baggrund af tilbagemeldinger fra medlemsstaterne – vurdere, hvorvidt den nuværende lovgivning er tilstrækkelig til at sikre, at etiske og sikkerhedsmæssige udfordringer kan takles samtidig med, at mulighederne for innovation bevares. Kommissionen vil offentliggøre en rapport medio 2019 med et overblik over mulige huller i den nuværende sikkerheds- og ansvarslovgivning i relation til KI.

7) Sikkerhedsrelaterede aspekter af KI-applikationer og -infrastruktur og den internationale sikkerhedsdagsorden

Kommissionen udpeger tre sikkerhedsmæssige aspekter ved KI som bør have opmærksomhed fra medlemsstaterne: 1) Hvordan KI kan anvendes til at øge data- og IT-sikkerheden, 2) hvordan man sikrer KI-systemer imod hackerangreb og 3) hvordan man sikrer, at KI ikke anvendes til skadelige formål.

Med henblik på at sikre den globale udbredelse af de europæiske tanker om etisk og sikker anvendelse af KI vil Kommissionen instruere EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om at tage initiativ til konsultationer i FN, Global Tech Panel og andre multinationale fora. Kommissionen vil desuden arrangere et ministermøde om KI i 2019 med henblik på at skabe global konsensus om, hvordan man takler de etiske implikationer af KI. Kommissionen vil desuden inkludere overvejelser om KI i den europæiske udviklingspolitik.

De næste skridt

Den koordinerede plan vil blive fulgt og tilpasset årligt i samarbejde mellem Kommissionen og Medlemsstatsgruppen for Digitalisering af Europæisk Industri og Kunstig Intelligens (MS on DEI and KI), hvor Erhvervsministeriet repræsenterer den danske regering. Gruppen vil mødes mindst to gange om året med henblik på at sikre fremdriften af den koordinerede plan for KI.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om meddelelsen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har i sig selv ingen direkte økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen har ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet eller administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv. Indholdet kan dog senere udmøntes i konkrete retsakter, der potentielt medfører væsentlige konsekvenser for erhvervslivet, herunder administrative konsekvenser for danske virksomheder.

8. Høring

Generelle bemærkninger

Danske Revisorer (FSR) er overordnet positive overfor meddelelsen, men efterspørger, at Open Source-bevægelsen nævnes i planen, da denne ses som en af nøgle-driverne for udviklingen indenfor KI-software. FSR mener, at en styrkelse af bevægelsen har potentiale til at blive en konkurrencefordel for europæiske virksomheder. FSR mener desuden, at der bør indsættes et afsnit om revision af KI-modeller. Revisionsfirmaerne er godt rustet til at sikre, at de offentlige og private organisationer arbejder på en god måde omkring KI. Online manipulation og desinformation er et andet emne, der potentielt kunne indgå i denne type plan, da KI i form af for eksempel chatbots på Twitter i stigende grad bliver brugt til at manipulere vores befolkninger. EU bør lave en fælles indsats for at reducere fake news, desinformation og manipulation for at sikre stærke demokratiske processer i fremtiden.

Dansk Erhverv bemærker, at KI er en af tidens vigtigste og mest interessante teknologiske tendenser. Dansk Erhverv bakker op om EU-Kommissionens handlingsplan for KI og finder, at planen er ambitiøs og kommer godt rundt i det brede felt, som KI dækker over. Herunder blandt andet forskning, offentlig-private partnerskaber og den etiske dimension.

Dansk erhverv bemærker videre, at når EU-kommissionen taler om KI "made in Europe" er det et teknologipolitisk modsvar til USA's og Kinas styrker på området og samtidig et ønske om et etisk modsvar, som Dansk Erhverv bakker op om. Danske og europæiske virksomheder skal være udviklere og ikke bare anvendere af nye digitale teknologier som KI. Dansk Erhverv mener dog, at Danmark ikke unødigt skal udelukke sig fra at lære af andre og bygge videre på teknologi fra tredjelande. Der skal findes en balance, og der må ikke ske et tip over den protektionistiske grøft. Med afsæt i EU's handlingsplan mener Dansk Erhverv, at tiden nu kommet til, at også Danmark får en strategi for KI, jf. også Kommissionens opfordring.

Danske Maritime støtter planens overordnede målsætning. Det gælder også inden for de områder, der har betydning for skibsbygning, maritimt udstyr, maritime tekniske løsninger og services samt shipping. Europa er i dag førende på en lang række områder inden for maritime teknologier og

løsninger, og Danske Maritime mener, at brug af KI kan være med til at fastholde denne førerposition. Det er vigtigt, at der både på EU-plan og i Danmark gives høj prioritet for at sikre de rammevilkår, der skal til, for at den maritime industri får det fulde udbytte inden for KI, robotteknologier, 3D-print mv. Derfor bør Kommissionens arbejdsplan for KI understøtte denne udvikling. Arbejdsplanen henviser til, at KI drøftes i flere internationale fora. Da den maritime industri er global, påpeger Danske Maritime, at det er vigtigt, at regulering af industrien som udgangspunkt sker i FN's søfartsorganisation IMO, herunder også i relation til forhold vedrørende KI.

DI anfører, at den nye plan for en samlet europæisk satsning på udviklingen af KI spænder vidt og omfatter alt fra forskning over dataplatforme til internationalt samarbejde. DI hæfter sig ved, at der lægges op til tætte samarbejder mellem EU, medlemsstaterne og den private sektor. Netop det tætte samarbejde er nødvendigt sammen med en indsats for, at ressourcer arbejder i samme retning, hvis Europa på sigt skal konkurrere med USA og Kina om at tiltrække og udvikle innovative KI-virksomheder og kompetencer.

DI mener, at det er vigtigt, at der opnås synergier på tværs af de mange initiativer i planen. For eksempel er etableringen af europæisk infrastruktur og testmiljøer til udviklingen af KI også en vigtig del af den etiske dimension af KI, så Danmark målrettet afprøver og anvender KI til at forme det samfund, som vi gerne vil have. Det er positivt, at planen også adresserer digital sikkerhed og KI i lyset af den nyligt vedtagne Cybersecurity Act, men DI havde gerne set, at der havde været yderligere fokus på håndtering af andre digitale udfordringer, der får nye dimensioner ved anvendelse af KI. Et eksempel er ejerskab til data og algoritmer. DI rejser spørgsmål omkring ejerskab til data, når algoritmer udvikles på baggrund af store mængder af data og skaber ny værdi og nye data, samt spørgsmål om håndtering af ejerskabet til algoritmer, der udvikles gennem den løbende anvendelse hos kunder og deres data.

DI havde også gerne set, at den regulering af dataanvendelse, som særligt GDPR og arbejdet med en ny e-Privacy-forordning er udtryk for, var adresseret i planen. GDPR og e-Privacy beskrives som værende vigtige for vores fortsatte tillid til digitaliseringen og for håndhævelse af vores individuelle rettigheder. Det fremhæves også som værende afgørende, at lovgivningen tager højde for anvendelsen af KI og big data, så ambitionerne for EU's anvendelse af KI ikke bremses af en regulering, der ikke har taget højde for den teknologiske udvikling. Et eksempel er drøftelserne af kravet om samtykke i e-Privacy forordningen, der synes vanskeligt at forene med KI-løsninger, der real time behandler store mængder data fra forskellige kilder.

Endelig anfører DI, at anvendelsen af KI rejser nye spørgsmål omkring immaterielle rettigheder, som også burde have været en del af den samlede plan. Det drejer sig blandt andet om ejerskab til opfindelser, læring og aktiver genereret af KI og hvilke beskyttelsesmodeller, der mest hensigtsmæssigt tilgodeser balancen mellem incitament til innovation og åbenhed om det aktuelle udviklingsniveau. Det er i vidt omfang en global udfordring, der kompliceres af forskellige beskyttelsesregimer i Europa, USA, Kina, Japan og Korea. DI opfordrer derfor til, at håndteringen sker i regi af igangværende drøftelser om global patentharmonisering, hvor erhvervslivet er involveret i at finde frem til afbalancerede løsninger.

Forbrugerrådet Tænk støtter EU-Kommissionens fælles europæiske plan om at styrke udviklingen af KI med henblik på at sikre, at udviklingen i Europa ikke på sigt halter bagefter lande som for eksempel USA og Kina.

Landbrug & Fødevarer finder overordnet EU-Kommissionens forslag positivt.

Specifikke bemærkninger

Arbejdsmarked

FSR bemærker, at de er uenige i, at arbejdstagere generelt frygter KI's virkning på deres job. Mange medarbejdere er nysgerrige på den nye teknologi og den innovation, der kan skabes med den. FSR mener imidlertid, at vi vil se en udvikling i dette, efterhånden som mere arbejde skifter karakter, og en større andel af arbejdsstyrken bliver påvirket direkte af den nye teknologi. Generelt er de fleste mennesker bange for KI's indvirkning på deres job, men ikke i vid udstrækning. FSR mener, at det i rapporten skal fremgå, at chancen for generel ledighed på grund af den teknologiske udvikling er lille. Det fremhæves, at historien har vist det modsatte.

Digitale færdigheder

FSR bemærker, at der i afsnittet om uddannelse og uligheden i digitale færdigheder er meget fokus på at undervise i KI og tekniske-/it-færdigheder. FSR mener, at det også skal medtages, at det er vigtigt at undervise eleverne (fra 0-100+ år) i, hvordan man lærer. Med KI vil jobkravene komme og gå i stadig stigende tempo, så at være i stand til at tilpasse sig vil være den vigtigste færdighed på det fremtidige arbejdsmarked.

Dansk Erhverv genkender til fulde billedet af, at virksomhederne mangler it-specialister. Derfor er det helt afgørende, at der uddannes flere, og at Danmark skal være skarpere til at tiltrække og fastholde talent. Det er dog vigtigt at understrege, at det, at verden bliver mere teknisk, ikke kun betyder, at der skal være flere teknikere. Der følger en række arbejdsopgaver i kølvandet på KI, som også kalder på helt andre

kompetencer inden for samfundsvidenskab og humaniora, så som kundeforståelse, at kunne omsætte data til nye produkter og ydelser, skabelse af et godt samarbejde mellem menneske og maskine, samt en række etiske dilemmaer. Konkret betyder det, at der, som i regeringens seneste udspil, skal sikres bedre samarbejde mellem faglighederne. Dertil skal alle uddannelser forholde sig til den teknologiske udvikling og indarbejde teknologiske kompetencer og forståelse.

Investeringer

Dansk Erhverv bemærker, at EU sakker bagud på investeringer i KI. Kommissionen ønsker at afsætte 1 mia. EUR om året fra 2021-2027 til indsatsen fra Horizon Europe og Digital Europa Programmet i KI. Dansk Erhverv støtter op herom. Skal ambitionerne kunne indfries, vil der dog være behov for, at disse midler vil blive brugt på en måde, der understøtter aktivering af private investeringer på området, samt følges op af nationale offentlige investeringer. Hvad angår private investeringer, opfordrer Dansk Erhverv til, at der særligt lægges vægt på, at mange digitale virksomheder oplever udfordringer i forbindelse med adgang til kapital. Det skyldes blandt andet, at banker og investorer kan have svært ved at værdiansætte digitale virksomheder og værdien af deres IP-rettigheder. Kommissionen ønsker at etablere en særlig "KI scale-up fond" for virksomheder i tidlige faser og scale-up faser. I den forbindelse bemærker Dansk Erhverv, at særligt små virksomheder kan møde barrierer i forhold til at finde information om EU-fonde og ansøgningsprocedurer. I forlængelse heraf opfordres der til, at midlerne i en sådan EU-fond primært fordeles via nationale fonde.

Dataetik

Dansk Erhverv bemærker, at KI rejser etiske spørgsmål. Hvad enten der er tale om udfordringer nu og her (fx brugen af ansigtsgenkendelse) eller oplevede eller frygtede udfordringer af mulige fremtidige anvendelser, rejser det anderledes spørgsmål end den digitalisering, vi har set siden 1960'erne, som primært har handlet om at "sætte strøm til papir". Tilliden er afgørende for digitalisering generelt, og med KI skærpes kravene. Kvaliteten af KI er afhængig af datakvaliteten, som den fodres med. Det er derfor afgørende, at vi er opmærksomme på, at vi anvender data af høj kvalitet og undgår bias i data. Jo større mængder data, man har til rådighed, desto lettere er det at sikre datakvaliteten. Her har Danmark en stærk position i kraft af mange års offentlig digitalisering, og en tilsvarende stor forpligtelse til at forvalte denne styrkeposition efter høje standarder. Dansk Erhverv mener, at Danmark bør spille aktivt ind i debatten om at skabe etiske guidelines for KI på EU-niveau, der afspejler grundlæggende europæiske værdier. Det er vigtigt, at der bliver taget hånd om borgernes bekymringer, så der er tryghed ved nye teknologier. Utryghed og et voksende "techlash" kan sætte en stoppe for udviklingen i EU, og det ville være en stor ulempe for vores globale konkurrenceevne. Derfor skal disse

udfordringer tages alvorligt, og løses i tæt samarbejde imellem erhvervslivet og det offentlige. Samtidig er det vigtigt, at der også bliver sat fokus på de positive effekter af teknologien indenfor for eksempel sundhed og grøn omstilling.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at det er helt afgørende, at de meget ambitiøse, økonomiske og politiske mål for KI-investeringer i Europa har fællesnævnerne databeskyttelse, it-sikkerhed og etik. Kommissionen slår fast i notatet, at databeskyttelsesforordningen (GDPR) er afgørende for tillid, og at disse regler har en særlig fokus på individets rettigheder. Til trods for den vigtige udmelding er de ambitiøse mål for udbredelsen af KI kun en gevinst for vores samfund, hvis vi får bygget teknologien rigtigt fra start af. Forbrugerrådet Tænk så således gerne, at EU-kommissionen folder de relevante principper i databeskyttelsesforordningen ud i notatet og oplister, at udviklingen af KI skal overholde de konkrete regler om saglighed, proportionalitet og formålsbestemthed, ligesom it-sikkerhedskrav som forudgående privatlivsimplicationsanalyse og indbygget databeskyttelse skal respekteres.

Forbrugerrådet Tænk bemærker endvidere, at Kommissionen henviser til, at EU's uafhængige KI ekspertgruppe er på trapperne med et udkast til dataetiske principper for KI. Forbrugerrådet Tænk forudsætter, at forbrugerorganisationer på linje med industri og forskere er repræsenterede i det arbejde, og vil i den forbindelse opfordre til, at Forbrugerrådet Tænk inddrages i det tilsvarende arbejde, som skal foregå på nationalt niveau. Ud over at sørge for, at forbrugernes interesser varetages generelt i udviklingen af KI, for eksempel i forhold til gennemsigtighed og forståelse af algoritmer, finder Forbrugerrådet Tænk det også væsentligt, at der er en grundlæggende indsigt i eksisterende databeskyttelsesregler, således at de dataetiske retningslinjer ikke blot kommer til at afspejle de regler, som allerede gælder i dag og skal overholdes fremover. Dataetiske retningslinjer bør således på den ene side understøtte en innovativ udvikling af KI, som gør Danmark konkurrencedygtig, men samtidig sikre rammerne for et samfund, hvor forbrugeren fortsat har en høj tillid til digitaliseringen i både den offentlige og private sektor.

Forbrugerrådet Tænk bemærker desuden, at Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at industri og forskning øger samarbejdet for at udvikle KI på tværs af sektorer. Forbrugerrådet Tænk bifalder naturligvis de fordele et sådant styrket samarbejde kan betyde samfundsmæssigt. Dog må Forbrugerrådet Tænk minde om, at Danmark har en tradition for at registrere borgerne på individuelle cpr-numre, hvilket Forbrugerrådet Tænk mener kan komme i konflikt med Kommissionens intentioner om at bygge udviklingen af KI på dataetiske principper. Det blev derfor gerne set, at notatet blev suppleret med en uddybning af, i hvilket omfang big data, der indsamles til udvikling af KI, bør være eller ikke bør være identificerbar. I

den forbindelse skriver Kommissionen i notatet, at de støtter udvikling af en fælles europæisk database med sundhedsbilleder, som er anonymiseret og indhentet på frivillig basis.

Landbrug & Fødevarer bakker op om tilgangen og den stærke fokus på den etiske dimension. Det er dog også vigtigt, at der ikke bliver sat unødige begrænsninger for udviklingen af KI på områder, hvor der med sikkerhed ikke er risiko for for eksempel diskrimination. Det kunne for eksempel være systemer som ved hjælp af KI bliver bedre til at finde benstumper i kødindustrien eller systemer, som ved hjælp af KI bliver bedre til billedgenkendelse af ukrudt. Sætningen "*Further developments in KI also require a regulatory framework that is flexible enough to promote innovation while ensuring high levels of protection and safety*" er derfor helt afgørende for strategien.

Nationale strategier

Dansk Erhverv bakker op om EU-Kommissionens opfordring til, at alle medlemslande udvikler nationale strategier for KI inden midten af 2019. Derudover noterer Dansk Erhverv sig med tilfredshed, at der pågår et arbejde i Erhvervsministeriet om en sådan strategi, der skal præsenteres i forbindelse med regeringens digitale topmøde den 14. marts 2019. Dansk Erhverv hilser det desuden velkommen, at Kommissionen er opmærksom på at koordinere dette arbejde, da det er yderst vigtigt, at det indre marked ikke fragmenteres på dette område, og der kan opnås langt større resultater, når der investeres i fællesskab.

DI ser frem til, at den kommende danske nationale strategi om KI vil løfte udviklingen af dansk KI som en førende del af den europæiske KI-satsning i forlængelse af Danmarks generelle førerposition inden for digitalisering. Eksempelvis kan et dansk fokus på digital ansvarlighed i anvendelsen af KI være et dansk indsatsområde i den europæiske satsning. Et andet dansk indsatsområde kunne være anvendelsen af KI på sundhedsdata, som både er et område med generelt stort potentiale og en dansk styrkeposition på baggrund af de stærke danske sundhedsregistre.

Digitale Innovations Hubs (DIH)

Landbrug & Fødevarer påpeger, at måden og kriterierne for hvordan MS identificerer DIH'erne er essentiel med henblik på at få en ordentlig koordination og dækning af KI området og incitament til samarbejde mellem de forskellige DIH'er.

Supercomputere (HPC)

FSR bemærker, at der for øjeblikket er en imponerende udvikling inden for Quantum Computing, der i høj grad kan forbedre KI. Derfor bør EU aggressivt skubbe kvantecomputere for at støtte indsatsen på KI.

Dataadgang

FSR bemærker, at EU ud over at muliggøre udveksling af data også bør fokusere på oprettelse af et ”signal repository”, således at indsigter lettere genereres af offentlige og private virksomheder.

Internationalt samarbejde

FSR bemærker, at det kan være relevant at inddrage fordele og ulemper ved at samarbejde med USA og Kina. I meddelelsen præciseres det, at EU risikerer at sakke bagud, og et interregionalt partnerskab vil hjælpe med til at styrke EU's udvikling.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

D. 10. april underskrev 25 EU/EØS-medlemslande erklæringen ”*Declaration of cooperation on Artificial Intelligence (KI)*”. Erklæringen er siden blevet underskrevet af de tre øvrige medlemslande og Norge.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedr. meddelelsen ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme (MFF), idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

Regeringen lægger vægt, at konkrete initiativer finansieres via omprioriteringer inden for EU's budget, og at omkostninger forbundet hermed står mål med de forventede gevinster og at der i den kommende budgetperiode etableres en tilstrækkelig styringsmæssig ramme for KI-indsatsen, så der sikres synergi og koordinering mellem de forskellige områder i KI-handlingsplanen.

Regeringen mener, at det digitale indre marked generelt bør kendetegnes ved åbenhed overfor digital innovation og konkurrence. Der bør være fokus på at sikre lave adgangsbarrierer for nye digitale virksomheder og gode muligheder for at udvikle nye forretningsmodeller. Endvidere bør det sikres, at der ikke indføres unødige byrder for erhvervslivet eller det offentlige i forbindelse med bestræbelserne på at fremme det digitale indre marked.

Regeringen er derfor positivt stemt overfor formålet med Kommissionens KI handlingsplan, netop er at målrette, koordinere og lægge en samlet europæisk linje for prioriteter, indsatser og investeringer på området de kommende år. Regeringen vurderer, at handlingsplanen som indeholder en række initiativer, der er relevante for danske virksomheder og myndigheder. Regeringen tilslutter sig Kommissionens prioritering af KI som en afgørende teknologi til at sikre Europas konkurrencedygtighed og velstand.

Regeringen hilser særligt Kommissionens fokus på etisk anvendelse af kunstig intelligens velkommen og lægger vægt på, at der udformes konkrete initiativer, og at de kommende europæiske rammer for etisk og forsvarlig dataanvendelse udformes således, at de bliver et konkurrenceparameter for danske og europæiske virksomheder. I forhold til de juridiske rammer for KI vil regeringen arbejde for, at den europæiske lovgivning kan håndtere udfordringerne ved anvendelsen af KI-baserede produkter og løsninger, og at der er klarhed om reglerne.

Regeringen er umiddelbart positiv over for Europa-Kommissionens ønske om at lancere en ”KI scale-up fond” for virksomheder i tidlige faser og scale-up faser, hvis midlerne i fonden primært fordeles via nationale tiltag som Vækstfonden fx via partnerskabsaftaler eller fælles investeringsaftaler indenfor de eksisterende rammer.

Regeringen tilslutter sig Kommissionens ambition om at sikre effektiv adgang til data på standardiseret vis. Regeringen lægger vægt på, at it-infrastrukturer mv. anvendes gennemgående på tværs af Kommissionens tiltag. Regeringen støtter desuden Kommissionens arbejde med at fremsætte principper for datadeling mellem virksomheder med henblik på at fremme datadreven innovation.

Regeringen støtter Kommissionens fokus på KI's betydning for fremtidens arbejdsmarked, herunder behovet for opkvalificering af arbejdsstyrken og udvikling i jobfunktioner. Det skal også ses i lyset af, at det betones, at sikring af tilpasningsdygtige arbejdsmarkeder er medlemsstaternes eget ansvar.

Regeringen bemærker, at Danmark ikke har tilsluttet sig EU-erklæringen om genomer, da der er behov for at få klarlagt en række forhold om bl.a. den konkrete infrastruktur for adgang til og deling af genomdata, samt forhold omkring datasikkerhed, det juridiske grundlag og finansiering.

Regeringen vil afdække, om Danmark har eksisterende institutioner, som kan bringes i spil som kandidater til de forsknings- og testfaciliteter inden for KI, som foreslås etableret. I relation til Kommissionens forslag om bl.a. at udmønte tiltag under programmet for et digitalt Europa i relation til KI via et europæisk netværk af Digitale Innovationshubs, lægger regeringen vægt på fleksibilitet i implementeringen, så der kan bygges videre på de nationale strukturer uden væsentlige omkostninger.

Idet regeringen er ved at udarbejde en strategi for kunstig intelligens, som offentliggøres i foråret 2019, ser regeringen positivt på Kommissionens opfordring til udvikling af nationale strategier på området. Regeringens strategi vil gå på tværs af den private og offentlige sektor og sætte fokus på ansvarlig anvendelse af kunstig intelligens.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.